

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 4 juli 2025
Betreft Toetsingskader risicoregeling: garantie EZ aan EIB ten behoeve van
leningen aan Qredits

Ons kenmerk
DGBI-O / 98762309

Geachte Voorzitter,

Bijlage(n)
1

Met deze brief informeer ik uw Kamer, conform het garantiékader, over de invulling van het Toetsingskader risicoregeling inzake een nieuwe staatsgarantie die benodigd is voor een nieuwe externe financiering aan Qredits door de Europese Investeringsbank (EIB).

Het ministerie van Economische Zaken ondersteunt sinds 2009 stichting Microfinanciering Qredits om microkredieten te verstrekken. Qredits verstrekt kredieten tot maximaal 250.000, het betreft met name microkredieten tot € 50.000. Qredits heeft inmiddels € 825 miljoen totaal verstrekt en ruim 40.000 ondernemers bediend.

Voor het blijvend kunnen verstrekken van kredieten aan ondernemers is er herfinanciering nodig. De EIB is bereid om Qredits een lening te verstrekken van € 40 miljoen, mits een staatsgarantie van 50% wordt verstrekt op deze lening (maximaal € 20 miljoen) en de Staat voor maximaal € 3 miljoen garant staat voor eventuele rentederving en kosten samenhangend met de lening. De garantieruimte hiervoor is beschikbaar op de EZ-begroting. Voor deze garantie is het Toetsingskader risicoregeling ingevuld.

Vincent Karremans
Minister van Economische Zaken

Toetsingskader risicoregelingen: Garantie EZ aan EIB ten behoeve van lening aan Qredits

Inleiding

Stichting Qredits Microfinanciering is in 2009 met steun van de Ministeries van EZ, SZW en drie grootbanken opgericht als oplossing voor marktfalen bij de financiering van (startende) micro- en kleinbedrijven. Stichting Qredits is sindsdien uitgegroeid tot een belangrijk beleidsinstrument van de Staat om er zo voor te zorgen dat (startende) micro- en kleinbedrijven met haalbare ondernemersplannen toegang tot financiering heeft. Omdat er nog steeds sprake is van marktfalen in het kleine kredieten segment is het van belang om Qredits te blijven ondersteunen, blijkt ook uit de tweede evaluatie van het microfinancieringsbeleid uitgevoerd door SEO¹.

Qredits wordt door de Staat middels een langjarige (achtergestelde) lening ondersteund. De looptijd van deze lening is in 2019 verlengd tot 2045 wegens aanhoudend marktfalen. Ook geeft dit externe financiers zekerheid over de langdurige rol van de overheid. De EZK lening is achtergesteld op leningen die Qredits bij private financiers heeft aangetrokken. EZK moet wel bij iedere nieuwe lening die Qredits aangaat akkoord gaan of deze lening achtergesteld kan worden op de EZK lening. Daarnaast staat de Staat garant voor €130 mln. (op leningen van de EIB, CEB en BNG). De andere externe financiers van Qredits zijn: ABN AMRO, Rabobank, Triodos en Volksbank, BNP en EIF.

Wegens aflossingen van Qredits op de leningen met Staatsgaranties is er eind 2024 in totaal €62,4 mln. aan garanties vrijgevallen. Qredits wil graag een nieuwe garantie voor een nieuwe lening van de Europese Investeringsbank (EIB). De EIB is bereid om Qredits te financieren met €40 mln. mits er een Staatsgarantie van €20 mln. (50%) wordt verstrekt op de lening, en daarnaast eventueel rentederving en kosten samenhangend met de lening worden gegarandeerd (€ 3 mln.). Voor het afgeven van deze nieuwe garantie van totaal €23 mln. is het Toetsingskader risicoregelingen ingevuld.

Qredits heeft nieuwe funding nodig om in de tweede helft van 2025 en daarna microkredieten te kunnen blijven verstrekken aan (startende) micro- en kleinbedrijven. De EIB is dus bereid om een lening te verstrekken met garantie van de Staat. Om te zorgen dat ondernemers bij Qredits microfinanciering kunnen blijven verkrijgen gaat EZ akkoord met het verzoek om voor deze lening garant te staan.

Probleemstelling

1. Wat is het probleem dat aanleiding is voor het beleidsvoorstel?

Het (startende) micro- en kleinbedrijf heeft minder toegang tot financiering. Over het algemeen geldt hoe lager de financiering, des te moeilijker of lager is de toegang². Banken zijn terughoudend geworden in het lenen aan het (startende) micro- en kleinbedrijf. De belangrijkste redenen hiervoor zijn gestegen kosten voor de banken en het hogere risico van een krediet aan het (startende) micro- en kleinbedrijf³. SEO stelt dat banken nauwelijks kleine kredieten verstrekken onder €50.000. Non-bancaire financiers financieren niet dezelfde doelgroep als Qredits, zijnde (startende) micro- en kleinbedrijven. In de meest recente evaluatie (2022) constateert onderzoeksbureau SEO dat Qredits doelmatig en doeltreffend starters en kleine ondernemers financiert⁴.

De afgelopen 15 jaar heeft Qredits zich ontwikkeld tot een professionele kredietverstrekker voor het (startende) micro- en kleinbedrijf in Nederland. Qredits heeft ruim 42.000 ondernemers gefinancierd, in totaal €925 mln. aan verstrekt kredietobligo en een relatief lage default ratio van 3,9%. De organisatie is gegroeid naar een professioneel team van 142 medewerkers (104 fte) en 585 vrijwillige coaches. De ervaren bedrijfsadviseurs van Qredits beoordelen de aanvragen van ondernemers persoonlijk. Qredits biedt ondernemers een (starters)lening in combinatie met coaching en deskundig kredietbeheer, waarbij flexibiliteit in de leningsvoorwaarden mogelijk is. Dit model sluit aan op de wensen van (startende) micro- en kleinbedrijven.

¹ SEO. Tweede beleidsevaluatie microfinanciering (2022).

² CBS. Financieringsmonitor.

³ Olivery Wyman. Creating the best SME debt Finance Ecosystem (2023).

⁴ SEO. Tweede beleidsevaluatie microfinanciering (2022).

Uit de tweede evaluatie van het microfinancieringsbeleid (2021/2022) blijkt dat Qredits kredieten doelmatig en doeltreffend aanbiedt. Het aantal verstrekte kredieten is ten opzichte van de vorige evaluatie verdubbeld. Daarnaast presteren de door Qredits gefinancierde ondernemers beter dan vergelijkbare bedrijven. Microfinancieringsbeleid dat door Qredits wordt uitgevoerd heeft een positief effect op de omzet, winst en werkgelegenheid. Verder slaagt een aanzienlijk deel van de door Qredits gefinancierde ondernemers erin om bij andere financiers dan Qredits vervolgfianciering te verkrijgen. Een ondernemer kan bij Qredits een tweede lening ontvangen, maar Qredits zal de ondernemer eerst adviseren om een lening bij een bank aan te vragen. Hiermee draagt Qredits bij aan het wegnemen van belemmeringen die (aspirant) ondernemers ondervinden ten aanzien van het verkrijgen van kapitaal⁵. De afgelopen jaren heeft Qredits het bereik onder haar doelgroep verbeterd. In 2024 ontving Qredits gemiddeld 2.150 aanvragen per maand en verstrekte aan 320 ondernemers een krediet (ongeveer totaal €7,5 mln.). Qredits ontvangt gemiddeld €7 mln. aan aflossingen per maand. Hiervan kan maximaal €5 mln. weer worden ingezet voor nieuwe leningen aan ondernemers na aflossingen van bestaande leningen aan financiers. Om aan de financieringsvraag van deze ondernemers te kunnen blijven voldoen heeft Qredits aanvullende funding nodig.

Dit kabinet wil het marktfalen, en daarbij horende knelpunten, die (startende) micro- en kleinbedrijven met haalbare ondernemersplannen op de kapitaalmarkt ervaren wegnemen en is daarom bereid €23 mln. staatsgarantie te verstrekken, zodat er funding beschikbaar komt. Zonder nieuwe financiering zal Qredits genooddaakt zijn significant minder (micro)kredieten te verstrekken aan startende en micro-ondernemers.

Rol van de overheid

2. Waarom rekent de centrale overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen?

Het kabinet acht het van groot belang dat er voldoende financiering beschikbaar is voor (startende) micro- en kleinbedrijven met een haalbaar bedrijfsplan. Wegens marktfalen in het klein krediet segment komt dit niet zonder steun van de overheid tot stand. Daarom biedt de overheid microfinanciering via Qredits aan.

3. Is het voorstel voor de risicoregeling:

- a) ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt, en/of*
- b) het beste instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd ten opzichte van andere beleidsinstrumenten? Maak een vergelijking met alternatieve beleidsinstrumenten*

De garantie is ter compensatie van dat deel van de risico's dat de markt niet bereid is te dekken. EIB is bereid financiering ter beschikking te stellen voor Qredits, maar vereist een staatsgarantie als zekerheid voor aan het krediet verbonden risico. De EIB heeft in 2018 een lening van €100 mln. beschikbaar gesteld aan Qredits met een Staatsgarantie van 80%, en daarnaast eventuele rentederving en kosten samenhangend met de lening (maximaal € 92 mln.)⁶. Qredits heeft een deel van deze lening afgelopen jaren afgelost. Qredits heeft bij de EIB een nieuwe lening aangevraagd voor herfinanciering en groei. Gecombineerd met de inherente risico's gepaard gaande met kredietverstrekking aan (startende) micro- en kleinbedrijven resulteert in de eis van de EIB om een garantie van de Staat te ontvangen. De lening van de EIB zal €40 mln. bedragen en de garantie €23 mln.

Qredits wordt op dit moment door de overheid en marktpartijen (banken) gefinancierd. Qredits heeft voor continuering van haar activiteiten aanvullende funding nodig. Omdat Qredits een private stichting zonder winstoogmerk is, is het logischer dat Qredits het benodigde vreemd vermogen op de private markt aantrekt (met eventueel benodigde garantie en/of achterstelling van de Staat) en niet direct van de overheid leent.

4. Op welke wijze wordt het nieuw aan te gane risico gecompenseerd door risico's vanuit andere risicoregelingen binnen de begroting te verminderen?

⁵ SEO. Tweede beleidsevaluatie microfinanciering (2022).

⁶ Kamerstuk 32 647, nr. 218

De Staat heeft Qredits €44,7 mln. geleend, deze lening is achtergesteld bij andere financiers, deze achtergestelde lening verlaagt het risico voor de verstrekte garantie. Daarnaast is voor de garantie een risicovoorziening aanwezig.

Risicos en risicobeheersing

5. Wat zijn de risico's van de regeling voor het Rijk:

a. Wat is het totaalrisico van de regeling op jaarbasis? Kent de regeling een totaalplafond?

Het totale maximale risico van de Staat op de garantie op de EIB-lening is €23mln. (50% van €40 mln. financiering die de EIB verstrekt aan Qredits en eventuele kosten ter waarde van maximaal €3 mln.). Deze eventuele kosten betreffen rente, vergoedingen, vrijwaringen, kosten of anderszins, waaronder begrepen eventuele vergoedingen voor vervroegde aflossingen (maximaal €3 mln.). Daarnaast heeft de Staat eerder €92 mln. garantie gegeven (inclusief eventuele rentederving en kosten samenhangend met de lening) op een bestaande lening van de EIB aan Qredits van 100 mln. De looptijd van de huidige EIB-lening is 10 jaar.

Tabel 1: Overzicht garantieruimte 31 december 2024.

Garantiebedrag	Garantiepercentage	Verplichtingnummer	Funder	Totale funding	Vrijgevallede garantie t/m 2024
€ 86.700.000	80%	1300021679	EIB	€ 100.000.000	€ 50.029.000
€ 13.280.000	80%	1300026148	CEB	€ 16.600.000	€ 7.628.000
€ 25.000.000	50%	1300030528	BNG	€ 50.000.000	€ 0
€ 5.000.000	50%	1300031273	CEB	€ 10.000.000	€ 3.171.000
€ 129.980.000				€ 176.600.000	€ 60.828.000

Daarnaast heeft de Staat eerder een lening van €44,7 mln. verstrekt aan Qredits tot 2045 en heeft daarmee een achtergesteld karakter. Ook staat de Staat garant voor leningen van de CEB, BNG en de EIB. Op 31 december 2024 was het uitstaande garantiebedrag €62,4 mln. Tijdens de coronatijd heeft de Staat aan Qredits een achtergestelde lening met looptijd van 10 jaar van €44 mln. verstrekt, zodat Qredits daarmee overbruggingsleningen aan ondernemers kon verstrekken. Met Qredits is afgesproken dat in 2027 ongeveer de helft vervroegd afgelost zal worden. Het totale risico voor de Staat is op 31 december 2024 €165,8 mln.⁷ In de praktijk is dit risico echter lager, zie ook het antwoord op vraag 5c.

b. Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding?

Het risico op de garantie is beperkt (zie ook antwoord 5c) en er zal een kostendekkende premie worden gevraagd. Op dit moment hebben de EIB, BNG en de CEB aan Qredits €138,2 mln. geleend, met 50% (BNG en 2e lening CEB) en 80% (EIB en 1e lening CEB) garantie van de Staat. De Staat heeft Qredits €44,7 mln. geleend, deze lening is achtergesteld bij andere financiers. De totale externe financiering die Qredits op dit moment heeft is €206,1 mln.⁸ Ook zijn er begin 2025 door de ING en de ASN twee gelijke leningen versterkt van €15 mln. en volgen in Q2 nog twee nieuwe leningen van BNP (10 mln.) en PCN (3 mln.). Met de inzet van €20 mln. garantieruimte voor een lening van de EIB met 50% garantie zal de totale externe financiering van Qredits stijgen met €40 mln. naar totaal €289,1 mln. in 2025.

Het microfinancieringsbeleid uitgevoerd door Qredits is in 2015/2016 en in 2020/21 geëvalueerd. De hoofdconclusie van de recente evaluatie is dat Qredits (startende) micro- en kleinbedrijven doelmatig en doeltreffend bedient. De inschatting is dat het risico van deze financiële steun van de Staat in verhouding staat tot het positieve rendement wat via Qredits wordt gerealiseerd.

c. Wat is de inschatting van het risico op waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur en beheersingsmate?

⁷ Zie bijlage 1 en het uitstaande garantiebedrag op 31-12-2024. Zie bijlage 2 voor overige leningen van overheden en semioverheden.

⁸ Zie ook bijlage 3 voor de stand van leningen op 31-12-2024

De inschatting is dat de waarschijnlijkheid en impact van het risico zeer laag is. De blootstellingsduur loopt tot maximaal 31 mei 2030, de blootstelling zal in de aanloop naar 31 mei 2030 geleidelijk aan afnemen, doordat Qredits aflost op de lening van de EIB. De Qredits organisatie en aanpak is inmiddels 15 jaar oud en heeft een goed trackrecord opgebouwd. Het aantal verstrekte kredieten was in 2024 3.800. Het default percentage van netto 3,9%⁹ is relatief laag voor het reguliere krediet dat wordt verstrekt. De *business case* is afgelopen jaren versterkt. Qredits boekt sinds 2015 een positief resultaat en sinds 2019 is het eigen vermogen positief (voor 2020 nog negatief). Door het positieve resultaat neemt het eigen vermogen ieder jaar toe. Het eigen vermogen is €14,9 mln. per 31 december 2024. Het streven is om het eigen vermogen te laten groeien naar ongeveer €25 mln. in 2027, zodat Qredits samen met de achtergestelde lening van EZK een *equity ratio* heeft van minimaal 20%, wat van belang is om externe financiering aan te kunnen blijven trekken.

In de situatie dat Qredits niet meer aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen en er geen zicht is op een gezonde bedrijfsvoering, dan zal Qredits geen nieuwe uitzettingen meer mogen doen. Na uitbetaling van de garantiebedragen aan EIB, CEB en BNG zal EZK de pandrechten verkrijgen van 50% of 80% (afhankelijk van garantiepercentage) van de leningen aan ondernemers die gefinancierd zijn met de leningen van BNG, CEB en EIB. De aan BNG, CEB en EIB betaalde garantiebedragen zullen dan in de jaren daarna met terugbetalingen van uitstaande kredieten van ondernemers worden terugontvangen. Op de meeste leningen aan ondernemers zijn zekerheden en garanties (EaSI, COSME, EGF, InvestEU, BMKB, hypotheek) gevestigd. Gezien de spreiding van de portefeuille zullen die een groot deel (50%-75%) van de eventuele verliezen (niet terugbetaalde leningen) dekken. Vervolgens zullen eventuele verliezen van Qredits afgeboekt worden op een eerder door de Staat verstrekte achtergestelde lening van €44,7 mln. De Staat loopt dus minder risico op de garanties vanwege de eigen achtergestelde lening. Tot slot wordt een beroep gedaan op de begrotingsreserve waarin de betaalde garantiepremies zijn gestort.

Ook heeft Qredits berekend dat indien de volledige uitstaande kredietportefeuille van € 280 mln. is uitgeleend aan mkb-ondernemers en 50% van de leningen in default gaat (huidige gemiddelde percentage na garantie is 3,9%, dus een default percentage van 50% is zeer hoog), er op basis van een conservatief zekerhedenpercentage van 15% en een gemiddeld garantiepercentage van 60% een nettoverlies wordt geleden van € 56 mln. Op basis hiervan is de achtergestelde lening van € 44,7 mln. en het eigen vermogen van Qredits (€ 14,9 mln.) ruim voldoende om dit verlies te dekken.

6. Welke risico-beheersende en risico-mitigerende maatregelen worden getroffen om het risico voor het Rijk te minimaliseren? Heeft de budgettaire verantwoordelijke minister voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's, ook als de regeling op afstand van het Rijk wordt uitgevoerd?

Er zijn zowel risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen getroffen binnen Qredits als door EZK.

Qredits zelf heeft bijvoorbeeld een eigen algemeen risicobeleid dat elk kwartaal besproken wordt binnen Qredits en in de Auditcommissie van de Raad van Toezicht. Ten aanzien van het belangrijkste risico – het kredietrisico – worden specifiek maandelijks rapportages opgesteld die het kredietrisico in kaart brengen en worden besproken binnen Qredits en met de Raad van Toezicht. De betalingsachterstanden van klanten en daarmee samenhangende dotatie aan de kredietvoorzieningen worden op dagbasis berekend. Op deze wijze worden de potentiële kredietrisico's zeer nauwkeurig gemonitord en gerapporteerd, en wordt zo nodig ingegrepen.

Daarnaast heeft Qredits aanzienlijke zekerheden op individuele leningen. Qredits ontvangt voor de microkredieten tot €50.000 garanties van de Europese Commissie (EaSI, COSME en InvestEU programma). Deze garanties zijn tussen 50%-80%. Daarnaast heeft een gemiddeld microkrediet nog 15% aan overige zekerheden. Op de mkb-kredieten kan Qredits gebruik maken van de BMKB en InvestEU-SME of vestigt ze andere zekerheden (hypotheek) op de lening. De totale uitstaande mkb-portefeuille is voor 75% - 100% gedekt door primaire zekerheden.

Verder heeft Qredits een conservatief voorzieningenbeleid. Op basis van betalingsachterstanden worden voorzieningen getroffen, op het moment dat de betalingsachterstand 360 dagen is wordt

⁹ Exclusief default percentage Corona overbruggingsleningen van 3,3%. Omdat deze kredieten in 2020 tot 2022 zijn uitgezet, kan dit percentage nog veranderen in de komende jaren. De verliezen worden afgewenteld op de lening die door de Staat aan Qredits is verstrekt voor de verstrekking van Corona overbruggingsleningen.

de voorziening opgehoogd naar 100% van het uitstaande bedrag. Het beleid wordt jaarlijks geëvalueerd o.b.v. een uitgebreide analyse van de defaults in de portefeuille. Tot slot wordt het kredietrisico beperkt door een nauwkeurige en persoonlijke screening van de ondernemer en de kredietaanvraag en na kredietverlening een strak proces van kredietbeheer.

Door EZK zijn bij het verstrekken van de achtergestelde lening reeds risicobeheersende en mitigerende maatregelen getroffen. In de leningsvoorwaarden en statuten zijn een aantal risicobeheersende maatregelen opgenomen:

- Ten eerste is een uitgebreid artikel t.a.v. rapportage en informatieplicht in de leningsvoorwaarden opgenomen. Deze regelt o.a. dat Qredits halfjaarlijks rapporteert over de (beleids)resultaten en de risico's voor de lening en dat deze ook worden besproken met EZK. Tevens regelt dit artikel een gedegen accountantscontrole.
- Ten tweede is in de leningsvoorwaarden en statuten vastgelegd dat Qredits wijziging in Statuten aan EZK moet voorleggen voor akkoord.
- Ten derde is in de statuten vastgelegd dat EZK het recht heeft om één lid van de Raad van Toezicht voor te dragen.
- Ten vierde is in de statuten vastgelegd dat Qredits ingrijpende strategische en financiële besluiten aan EZK moet voorleggen voor akkoord.
- Tot slot is in de leningsvoorwaarden opgenomen dat Qredits in geval er nieuwe financiers toetreden of in geval zij zekerheden verstrekt aan derden dit ook eerst wordt voorgelegd aan EZK.

Verder heeft EZK met de andere financiers afspraken gemaakt ten aanzien van de zekerhedenstructuur (2014), zodat EZK bij de uitbetaling van de garantiebetrageden de betreffende pandrechten dan verkrijgt.

Tot slot heeft Qredits een gedegen Raad van Toezicht. De vereiste kennis en expertise van deze Raad is in 2013 aangescherpt, zodat het toezicht ook in de toekomst geborgd is.

7. Bij complexe risico's: hoe beoordeelt een onafhankelijke expert het risico van het voorstel en de risico-beheersende en risico-mitigerende maatregelen van Rijk?

De risico's met betrekking tot de verstrekking van microkredieten zijn niet complex en voldoende inzichtelijk. Voor de risico-beheersende en -mitigerende maatregelen wordt verwezen naar het antwoord op vraag 6.

Vormgeving

8. Hoe wordt de risicovoorziening vormgegeven?

De huidige risicovoorziening in de rijksbegroting staat ter beschikking voor twee verschillende garanties, Microkredieten (Qredits) en Garantie MKB financiering. Deze risicovoorziening bestaat op dit moment uit € 22,8 mln. Om een duidelijker beeld te geven van de risicovoorziening wordt voor de garanties aan Qredits een nieuwe risicovoorziening aangemaakt, deze risicovoorziening is voor de huidige garanties aan Qredits en de nieuwe EIB-garantie. In de (nieuwe) risicovoorziening voor Qredits worden de reeds betaalde provisies van € 1,8 mln. en toekomstige provisies gestort. De risicovoorziening voor de Garantie MKB financiering wordt € 21 mln., dit is gezien de daling in de openstaande garanties een risico dekkende voorziening. De verwachte schade-uitkering richting Qredits is laag waardoor de jaarlijkse provisiebijdrage van 0,4% (tussen de € 200k en € 400k) van het totaal openstaande garantiebetraged als voldoende gezien wordt. Wanneer een lening aan een ondernemer in default gaat wordt eerst de garantie op de lening (EaSI, COSME, EGF, InvestEU of BMKB, zie ook antwoord op 5c) geactiveerd en eventuele zekerheden uitgewonnen. Het verlies, na het uitwinnen van zekerheden en garanties, wordt dan op het eigen vermogen van Qredits (€ 12 mln.) afgewenteld en daarna de langdurige achtergestelde EZK-lening (€ 44,7 mln.) afgewenteld. Wanneer deze twee posten onvoldoende zijn, wordt de EZK garantie (en risicovoorziening) geactiveerd. Mocht de risicovoorziening uiteindelijk niet toereikend zijn dan is EZK verantwoordelijk voor de schade.

9. Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker? Is deze premie kostendekkend en marktconform. Zo nee, hoeveel budgettaire ruimte wordt het door het vakdepartement specifiek ingezet?

Het voorstel is om een kostendekkende premie te vragen die zowel verwachte verliezen, uitvoeringskosten als een vergoeding voor het risico bevat. Omdat de inschatting is dat de waarschijnlijkheid en impact van het risico zeer laag is (er worden geen verliezen verwacht en het risico is laag), kan de premie bescheiden zijn. Voor de hoogte van de premie wordt voorgesteld aan te sluiten bij de *safe harbour* premie uit het garantie-steunkader van de Europese Commissie. Concreet wordt de kredietkwaliteit van Qredits ten aanzien van deze garantie als zeer sterk ingeschat, waarbij een jaarlijkse premie van 0,4% wordt voorgesteld, deze premie is in lijn met de eerdere garanties aan Qredits. Doordat de defaults laag zijn en Qredits over meerdere zekerheden beschikt is de premie kostendekkend. Dat de premie kostendekkend is blijkt ook uit het uitblijven van schadeclaims bij de eerder verstrekte garanties. Deze premie wordt als onderdeel van de totale fundingkosten door Qredits doorberekend aan de eindgebruiker. Voor de eerder verstrekte garanties aan Qredits is een risicovoorziening ingesteld (de risicovoorziening MKB financiering). De nieuw verstrekte garantie blijft onder het eerder vastgestelde plafond van € 130 mln. Omdat de premie aan Qredits wordt doorberekend en Qredits aan de voorwaarden voor individuele garanties uit het garantiesteunkader voldoet, kan de *safe harbour*-premie van 0,4% worden gebruikt. Er is dan geen sprake van staatssteun op het niveau van Qredits. Er is in dat geval evenmin sprake van staatssteun aan de eindbegunstigden. Desalniettemin is onderzocht of er sprake kan zijn van doorgaande staatssteun aan de eindbegunstigden, indien er toch een steunelement in de garantie zou zitten. Indien dat het geval zou zijn, blijft deze niet bij Qredits hangen, maar wordt deze volledig doorgegeven aan de eindbegunstigden.

10. Welke horizonbepaling wordt gehanteerd (standaardtermijn is maximaal 5 jaar)?

De EIB lening moet op 31 mei 2030 afgelost zijn door Qredits. Eerdere leningen verstrekt aan Qredits, waaronder de eerdere lening van de EIB, hebben een looptijd van 10 jaar.

11. Wie voert de risicoregeling uit en wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

Beheer van de garantie zal worden meegenomen bij het reeds vormgegeven beheer van de door EZK verstrekte achtergestelde lening en de huidige garanties. Er zijn derhalve geen (of zeer beperkte) meerkosten voor de overheid bij het verstrekken van deze garantie.

12. Hoe wordt de regeling geëvalueerd, welke informatie is daarvoor relevant en hoe wordt een deugdelijke evaluatie geborgd

Microfinanciering door Qredits is in 2021/2022 geëvalueerd. Een volgende evaluatie is in 2025/26 voorzien. Het gehele beleid zal dan worden geëvalueerd en de volledige overheidssteun, waaronder de lening en verschillende verstrekte garanties. In de voorwaarden van de leningsovereenkomst is opgenomen dat Qredits halfjaarlijks rapporteert en tevens moet meewerken aan evaluatie.

Bijlage

Bijlage 1: Leningen van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)

Leningen van het Ministerie van EZK	
Beschrijving	Stand 31-12-2024
Langdurige lening De Staat der Nederlanden	44,7 mln.
Coronalening (OVb Covid 19) De Staat der Nederlanden	44 mln.
Lening Starters Covid19	9,7 mln.
Lening Staat TOA	5 mln.

Bijlage 2: Overige leningen overheid en semioverheid

Overige leningen overheid en semioverheid	
Leningverstrekker	Hoofdsom 31-12-2024
Energiefonds Overijssel	5 mln.
Cultuur BES	202.900
Lening SZW	270.000
Lening EIF	15 mln.

Bijlage 3: Lening van banken

Lening van banken	
Leningverstrekker	Hoofdsom 31-12-2024
Lening CEB	50,7 mln.
Lening EIB	37,5 mln.
Lening BNP	27,5 mln.
Lening BNG	50 mln.
Lening Syndicaat (Rabo/Volksbank/Triodos/ABN)	40,4 mln.

Aan de Minister van Economische Zaken

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Auteur

TER BESLISSING
Datum

24 juni 2025

Kenmerk
DGBI-O / 98750838

RT 0000104027

Kopie aan

Bijlage(n)

nota
TER BESLISSING

Aanbieding toetsingskader risicoregelingen
lening-EIB Qredits

Parafenroute

		
		
		
		

Aanleiding

Inbrengen van stuk Ministerraad inzake verlenen van garantie van €20 mln. vanwege nieuwe EIB-lening aan Qredits van €40 mln. Hiervoor dient het toetsingskader aangeboden te worden in de MR van 13 juni.

Advies

U kunt het aanbiedingsformulier voor de MR ondertekenen.

Kernpunten

- Op 28/11/2024 is uw voorganger akkoord gegaan om het toetsingskader inzake een staatsgarantie aan de EIB (t.b.v. een lening van de EIB aan Qredits) naar de MR te sturen. Het toetsingskader is nodig om de garantie op de EIB-lening mogelijk te maken. In december, na meerdere oplossingen te hebben verkend en tegen alle verwachtingen in, bleek het met MinFIN afgestemde toetsingskader onverenigbaar met de eisen van de EIB. De garantieruimte verstrekt door MinFin is hierdoor verstreken en de lening van de EIB aan Qredits is nog niet afgegeven.
- De EIB vereist dat EZ ook garant staat voor eventuele kostenderving en kosten samenhangend met de lening (max. €3 mln.), bijv. gemiste renteopbrengsten wanneer Qredits de lening niet terug kan betalen. Dit is vergelijkbaar met de voorwaarden van een eerdere garantie op een EIB-lening. Deze voorwaarde is nu opgenomen in het door MinFIN (IRF) akkoord bevonden toetsingskader, naast de €20 mln. (50%) garantie zoals in het vorige toetsingskader. EIB is namelijk nog steeds bereid om de lening ter waarde van €40 mln. aan Qredits te verstrekken.

- De middelen voor deze garantie zijn opnieuw door MinFIN beschikbaar gesteld en meegenomen in de Voorjaarsnota 2025.
- Bij een wijziging van een toetsingskader moet deze altijd opnieuw naar de MR. Vandaar dat u nu wordt gevraagd akkoord te geven op de verzending van het toetsingskader aan de MR. Met AZ en MinFIN is afgesproken dat het document direct naar de MR kan, i.p.v. langs de ambtelijke voorportalen of onderraden. U kunt dit Toetsingskader inbrengen in de MR van 4 juli. Dit vergt niet opnieuw een politiek besluit in de MR.

Toelichting EIB-Lening

- O.b.v. de inschatting dat de waarschijnlijkheid en de impact van het risico op het inroepen van de garantie zeer laag is, wordt de premie gesteld op 0,4%.
- De verwachting is dat o.a. vanwege de (extra) zekerheden op de portefeuille van Qredits de garantie niet wordt ingeroepen en er dus geen uitgaven worden gerealiseerd. Wel worden er premieopbrengsten gerealiseerd.

Algemeen

- Qredits is een private stichting die sinds 2009 microkredieten verstrekt aan kleine en startende ondernemers. Zij heeft totaal 40.000 kredieten en totaal € 825 mln. verstrekt aan kleine en startende ondernemers met haalbare ondernemersplannen die bij de bank geen financiering verkrijgen.
- EZ steunt Qredits met een achtergestelde lening van €44,6 mln. waardoor zij externe funding kan aantrekken. Qredits speelt een belangrijke rol voor starters en kleine ondernemers kredieten tot €50.000,-. Een gemiddeld krediet is €20.000,-.
- De uitstaande garantieportefeuille van EZ aan financiers is eind 2024 €62,4 mln. van de totaal €130 mln. EIB, CEB en BNG hebben een garantie van de Staat.
- De 11 externe financiers zijn momenteel: Rabo, ABN, Triodos, Volksbank, EIB, EIF, CEB, BNG, BNP, ASN en ING. Alle financiers hebben een achterstelling van EZ. Dit wordt binnenkort uitgebreid met de nieuwe leningen van de EIB.
- EIB ontving 80% garantie bij een lening van €100 mln. in 2018 en garantie op eventuele rentederving en kosten samenhangend met de lening. De reden dat de garantie nu lager is, is omdat Qredits na 16 jaar een goede trackrecord heeft en bij de laatste leningen van CEB en BNG ook 50% staatsgarantie is verleend.